

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	22654 Науки про Землю
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.03.2021 р.

Справа № 0103/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Оксана Білоус – головуючий,
Грановська Людмила Миколаївна,
Дмитрів Григорій Степанович,
Запотоцький Сергій Петрович,
Ігор Коваленко,
Максименко Надія Василівна,
Михайленко Владислав Іванович,
Олександр Голуб,
Погребняк Володимир Григорович,
Сонько Сергій Петрович,
Трохимчук Андрій Дмитрович,
Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22654
Назва ОП	Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В [https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/2995/view] зазначається «Особливістю ОП є: міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців наук про Землю та формування компетентностей метеоролога. Це дасть змогу здобути уміння та навички організації досліджень у галузі гідрометеорології, планування розміщення продуктивних сил, організації роботи гідрологічних, метеорологічних постів і станцій, метеомайданчиків тощо» [https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/2995/view]. З наукової точки зору не зрозуміло як «формування компетентностей метеоролога»... «дасть змогу здобути уміння та навички у плануванні розміщення продуктивних сил». Адже «розміщення продуктивних сил» вже понад 20 років відноситься до предметної області економічної науки і в сучасних програмах підготовки економістів має назву «Регіональна економіка».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У [https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1] зазначається: «Щодо врахування позицій та потреб стейкхолдерів – на зустрічах було підтверджено, що за рекомендаціями Ковтуна М.І. (директора Дністровського регіонального ландшафтного парку імені Сергія Дідича) включено до блоку вибіркових дисциплін «Географія природоохоронних територій» та «Методика природничо-краєзнавчих досліджень». Знайомство з інформацією на сайті ЗВО щодо включення названих дисциплін до навчального плану ці дані не підтвердило. [https://kgip.pnu.edu.ua/%d1%81%do%b8%do%bb%do%bo%do%b1%do%83%do%81%do%b8-103-%do%bd%do%bo%do%83%do%ba%do%b8-%do%bf%do%80%do%be-%do%b7%do%b5%do%bc%do%bb%do%8e/]. [https://kgip.pnu.edu.ua/%do%bd%do%bo%do%b2%do%87%do%bo%do%bb%do%8c%do%bd%do%8d%do%96-%do%b4%do%b8%do%81%do%86%do%b8%do%bf%do%bb%do%96%do%bd%do%b8/]. [https://kgip.pnu.edu.ua/%do%bd%do%bo%do%b2%do%87%do%bo%do%bb%do%8c%do%bd%do%be-%do%bc%do%b5%do%82%do%be%do%b4%do%b8%do%87%do%bd%do%96-%do%bc%do%bo%do%82%do%b5%do%80%do%96%do%bo%do%bb%do%b8/]

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У [https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1] зазначається: «Доказами врахування тенденцій ринку праці при формуванні цілей та програмних результатів навчання є: включення до структури ОП двох дисциплін за рекомендацією роботодавців: «Географія природоохоронних територій» та «Методика природничо-краєзнавчих досліджень», а також залучення до освітнього процесу спеціалістів-практиків для проведення окремих практичних занять із таких дисциплін як ландшафтознавство (директором ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича Ковтуном М.І.) та Методи гідрометеорологічних вимірювань (інженером Дністровського БУВР Андрейчук О.). Проте, ні в списку основних і вибіркових (виходячи з сайту) цих дисциплін не було знайдено. Не

вдалося також з автоматизованої системи розкладу встановити факт офіційного залучення до проведення «окремих практичних занять» спеціалістів практиків.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Досягненню результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти сприяють сумісні з іноземними партнерами наукові проекти, зокрема Міжнародний науковий центр «Обсерваторія».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за даною спеціальністю та рівнем вищої освіти складає 180 кредитів ЄКТС (нормативна частина), за вибором здобувачів вищої освіти - 60 кредитів ЄКТС, відповідає вимогам законодавства.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітні компоненти ОП складають логічну взаємопов'язану систему, є актуальними щодо формування компетентностей фахівців наук про Землю та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Обов'язкові освітні компоненти дозволяють досягти цілей та всіх програмних результатах навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми відповідає предметній області наук про Землю і орієнтований на підготовку фахівців, здатних розв'язувати спеціалізовані задачі цієї предметної області. Проте, поглиблене вивчення метеорології (за відсутності відповідної спеціалізації, винесеної в назву ОП) поки що слабо узгоджується з міжпредметним змістом предметної області наук про Землю.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язку, передбаченому законодавством

У ОП передбачена можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Станом на 2020/21 навчальний рік перелік дисциплін вільного вибору розміщується (оновлюється) на сторінці кафедри географії та природознавства офіційного сайту ЗВО (<https://kgip.pnu.edu.ua/вiбiркoвi-дiсциплiни/>). Вибір здійснюється відповідно до Положення (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-realizatsii-zdobuvachamyvyshchoi-osvity-DVNZ-Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-V.-Stefanyka.pdf>).

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів вищої освіти відбувається на достатньому рівні та дозволяє у повній мірі здобути необхідні компетентності. Зокрема, даною ОП передбачено 3 види практичної підготовки: 1) Навчальна фізико-географічна практика (3 семестр, 3 кредити ЄКТС); 2) Навчальна професійно-метеорологічна практика (6 семестр, 3 кредити ЄКТС); 3) виробнича практика (8 семестр, 6 кредитів ЄКТС).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати соціальні навички. Додатково сприяє набуттю здобувачами вищої освіти соціальних навичок навчально-виробнича лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи через участь здобувачів у тренінгах та семінарах. У набутті цих навичок допомагає «Студентський путівник» (https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/10/Студентський_путівник_2019-20-21.10.pdf), з якого студенти отримують відомості про: молодіжний центр «Paragraph», місією якого є єднати, розвивати та підсилувати молодь Івано-Франківська через неформальну освіту, змістовне дозвілля та підтримку молодіжних ініціатив; волонтерство; саморозвиток та інші додаткові можливості.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОП відповідає нормативним вимогам (1/3 – аудиторні заняття, 2/3 – самостійна робота), що підтверджено під час бесіди із здобувачами вищої освіти, які навчаються за даною ОП. [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>]. Тижневе аудиторне навантаження здобувачів, які навчаються на випускному курсі складало від 20 год на першому курсі до 17 год. на четвертому курсі.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на даній ОП наразі не ведеться.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Дані правила розроблені відповідно до чинного законодавства України. Вони затверджені Вченою радою ЗВО (протокол №11 від 29 грудня 2020 року та введено в дію наказом ректора від 29 грудня 2020 року» №779. Та оприлюднені на сайті університету <https://admission.pnu.edu.ua/правила-прийому-університету-2021-року/>.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Специфікою ОП, передбачені вагові коефіцієнти предметів. При вступі у 2019 році крім української мови та літератури обов'язковим предметом була математика (0,3), а серед предметів за вибором географія або фізика(0,3). У зв'язку з умовною акредитацією у 2020-2021 роках набір на ОП «Науки про Землю» не оголошувався.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО визнаються розробленими та затвердженими нормативними документами, які оприлюднені на сайті університету. (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-poriadok-vyznachennia-akademichnoi-riznytsi-ta-perezarakhuvannia-navchalnykh-dystsyplin-v-DVNZ-«Prykarpatskyi-natsionalnyi-universytet-imeni-Vasylii-Stefanyka».pdf>); [https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/04/Polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsetsu.pdf)

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Станом на даний час за ОП «Науки про Землю» випадків визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті виявлено не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання, які застосовуються на ОП, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу оскільки передбачають можливість впливу студентів на вибір методу навчання, тематики робіт, прояв креативності, вміння працювати в групах, можливість спільної генерації ідей. На вибіркові компоненти припадає 25% від загального обсягу ОП, що дозволяє формувати індивідуальну освітню траєкторію. Форми та методи навчання і викладання забезпечують академічну свободу, самостійність і незалежність здобувачів вищої освіти у ЗВО.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

На сайті ЗВО викладені силабуси всіх нормативних (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>) та вибіркового дисциплін (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни-2020/>). Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачам освіти науково-педагогічними працівниками, що викладають на ОП, під час вивчення кожної дисципліни на першому занятті.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Під час навчання на ОП реалізуються такі форми включення дослідницького компоненту в освітній процес: науково-дослідницька практика студентів, написання кваліфікаційних робіт, участь і обговорення результатів наукових досліджень на студентських конференціях, науково-практичних семінарах (<https://kgip.pnu.edu.ua/2020/11/18/науковий-семінар-присвячений-дню-пра/>), студентських проблемних групах та онлайн тренінгах і дискусіях (<https://kgip.pnu.edu.ua/2020/10/22/онлайн-дискусія-дозвілля-міської-мо/>). Впродовж навчання на ОП проводиться індивідуальна науково-дослідна робота студентів з метою отримання практичних навиків опрацювання та аналізу наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробки презентаційного матеріалу. Видається збірник студентських наукових праць «Еврика»

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Інформація щодо «оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі» не повністю підтвердилась. Значна кількість викладачів не завжди слідкують за новітніми науковими досягненнями у своїй галузі, про що свідчить відсутність особистих наукових публікацій. Фоменко Н.В. «Кліматологія» - жодної публікації. Атаманюк Я.Д. «Ландшафтознавство» - жодної публікації. Кланічка Ю.В. – «Застосування ГІС в гідрометеорології» - жодної публікації. Фоменко Н.В. «Загальна гідрологія з основами океанології» - жодної публікації. Кланічка Ю.В. – «Комп'ютерні технології в науках про Землю» - жодної публікації. Сівкович Г.М. – «Іноземна мова (перша)» - жодної публікації. У тематичному плані дисципліни жодним словом не згадуються науки про Землю. Фоменко Н.В.- «Методи гідрометеорологічних досліджень» (а в ВСО назва «Методи гідрометеорологічних вимірювань») - жодної публікації. Приходько М.М., Фоменко Н.В. - Геофізика та геохімія ландшафтів - жодної публікації. Белова Н.В. – «Вступ до фаху» - жодної публікації. Рачій Б.І. – «Фізика з основами геофізики» - жодної публікації. Луцась А.В. - Хімія з основами геохімії - жодної публікації. Сав'юк М.І. – «Геологія» - жодної публікації. Сав'юк М.І. - Загальне землезнавство - жодної публікації. Фоменко Н.В. - «Основи метеорології» - жодної публікації. Проте таке зауваження щодо бакалаврської ОП може бути несуттєвим через певне зниження ролі наукової складової у підготовці здобувачів вищої освіти першого рівня.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Під час навчання на ОП регулярно проводяться міжнародні академічні обміни. До осіннього семестру 2019 р. кращі студенти 3-4 курсу ОПП Науки про Землю проходили семестрове навчання у Поморській академії в м.Слупськ, що підтверджено сертифікатами (<https://office.naqa.gov.ua/ff35f51c-0251-43d2-96d0-699ba6972ad5>). Дану співпрацю планують відновити з нового навчального року, передбачивши можливість дистанційного навчання. Для здобувачів вищої освіти забезпечений вільний доступ до інформації про програми академічної мобільності та критерії відбору. Крім того, студенти також мають можливість брати участь в міжнародній програмі мобільності Еразмус+ КА1.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів освіти забезпечується діючим у ЗВО Порядком організації та проведення оцінювання успішності студентів (<https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf>). На сайті ЗВО викладені силабуси всіх нормативних (<https://kgip.pnu.edu.ua/основні-дисципліни-2020/>) та вибіркових дисциплін (<https://kgip.pnu.edu.ua/вибіркові-дисципліни-2020/>), що забезпечує вільний доступ до них..

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

ОП 2019 р. та 2020 р. враховують вимоги Стандарту. Випускники 2021 р. навчаються за освітньою програмою, яка введена в дію до прийняття стандарту вищої освіти, а тому здають кваліфікаційний екзамен.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів доступні для ознайомлення на сайті університету у відповідному «оложенні...» (https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf), Об'єктивність екзаменаторів забезпечується шляхом використання тестових завдань у системі d-learn. Прикладів письмового звернення здобувачів вищої освіти з приводу оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО відпрацьований алгоритм дотримання академічної доброчесності: - <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf> - <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf> - <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf>. ЗВО використовує ліцензійні програмні продукти для перевірки наукових робіт на плагіат: Unicheck та Plagiat.pl.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Досягнення визначених відповідною ОП цілей та програмних результатів навчання забезпечують викладачі із належною академічною кваліфікацією. Усі викладачі даної ОП відповідають спеціальності згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь, тематиці наукових досліджень та публікацій, а також проходили фахове підвищення кваліфікації. Проте, незважаючи на те що у [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>] зазначається, що «протягом останніх 5 років розроблено такі навчально-методичні посібники: Сав'юк М.І. Основи природознавства: землезнавство; Фоменко Н.В. Гідрологія з основами океанології; Атаманюк Я.Д. Ландшафтознавство: навчально-методичний посібник; Кланічка Ю.В. Географічні інформаційні системи та технології (для студентів спеціальності Науки про Землю; Фоменко Н.В. Кліматологія» ці навчальні посібники (крім Атаманюк Я.Д.) не включені у силабусах до списку рекомендованих джерел..

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору викладачів для реалізації ОП є прозорою: - <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/Положення.pdf>) - <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/.pdf>. Процедури конкурсного добору викладачів, у цілому, дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Здійснюються регулярні ділові контакти із роботодавцями у питаннях організації та реалізації освітнього процесу. Наявні відповідні договори про співпрацю (<https://kgip.pnu.edu.ua/103-науки-про-землю/>). Роботодавці активно долучаються до забезпечення умов для проходження виробничих практик за ОПП. Це відбувається згідно з Положенням про організацію та проведення практики (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/наказ-805.pdf>) та підписаних Угод..

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Участь стейкхолдерів у освітньому процесі на офіційних умовах не підтвердилась. Так, перевірка розкладу за посиланням [<http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>] не засвідчила офіційну участь Ковтун М.І. у навчальному процесі.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Викладачі підвищують свою кваліфікацію згідно з цим Положенням не рідше одного разу на п'ять років. У 2020 р. організовано: тематичний онлайн-семінар «Процедура акредитації освітніх програм у нових умовах: як покращити якість освіти» за участі керівництва НАЗЯВО (<https://pnu.edu.ua/blog/2020/07/01/21244/>), у якому прийняли участь НПП кафедри Атаманюк Я.Д., Сав'юк М.І., Гілецький Й.Р., Сливка Р.Р.; семінар «Я роблю це так», де НПП набули практичних навичок викладання в умовах карантину (<https://kmimn.pnu.edu.ua/2020/05/01/я-роблю-це-так/>). Сприяє професійному розвитку викладачів спеціальності 103 «Науки про Землю» створення Міжнародного наукового центру «Обсерваторія» на Чорногорі спільно з Варшавським університетом..

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відповідно до «Положення про підтримку наукових і науково-педагогічних працівників університету» № 703 від 31.10.2018 р. (<https://наука.pnu.edu.ua/положення/>) за публікації у Scopus та Web of Science ЗВО преміюється авторський колектив. Моральною формою заохочення викладачів є відзнаки: «За заслуги перед університетом», «Подяка ректора». Вищепераховані факти були підтверджені шляхом інтерв'ювання НПП, що викладають на ОП. Додатково стимулює розвиток викладацької майстерності опитування студентів «Викладач очима студента», результати якого враховуються при проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ЗВО володіє достатньою матеріально технічною базою: навчальними аудиторіями кафедри, на якій реалізовується дана ОП, лабораторіями, які використовуються для проведення занять з фізики, хімії, екології, геофізики та геохімії, центром інноваційних освітніх технологій «PNU ECOSYSTEM», бібліотекою, актовюю залом, спортивною залом, гуртожитками №2 та 4, у яких проживають здобувачі вищої освіти даної ОП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Уся інфраструктура та інформаційні ресурси ЗВО, які потрібні для досягнення програмних результатів навчання під час реалізації ОП «Науки про Землю» є доступними і безоплатними для викладачів та студентів.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище дозволяє задовольнити потреби здобувачів вищої освіти за ОП «Науки про землю» та, воно є безпечним для життя і здоров'я. Діє лабораторія виховної та психолого-педагогічної роботи, яка проводить анонімне психологічне тестування щодо визначення причин особистісних та групових конфліктів, та інших причин, що можуть викликати дискомфорт освітнього середовища. Система охорони праці у ЗВО реалізується на основі низки нормативних документів.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Реалізація функцій освітньої підтримки в університеті регламентована і здебільшого покладається на НПП. Деканат так само бере активну участь у вирішенні цих питань що було підтверджено на зустрічі зі здобувачами вищої освіти [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>]. Інформування здійснюється не лише через сайти університету, та факультету природничих наук, а через соціальні мережі та месенджери Telegram, Facebook

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Здобувачі з особливими потребами на даній освітній програмі наразі не навчаються. Але в ЗВО має необхідну інфраструктуру для реалізації їх права на освіту. Зокрема, наявні пандуси ззовні та всередині будівлі, обладнані ліфти, вбиральні.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури вирішення конфліктних ситуацій в ЗВО регламентовані відповідними нормативними документами (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf>). Також, створено Комісію, яка діє відповідно до Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/Положення.FR12.pdf>). Однак, відповідно до [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>] не всі студенти достатньо обізнані щодо механізму та алгоритму дій в разі виникнення конфліктів. Позитивним є те, що на даний момент конфліктних ситуацій на ОП не виникало.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ОП щорічно оновлюється. Процедура перегляду діючої, затвердженої освітньої програми відбувається щонайменше один раз на три роки. Розроблено «Положення про порядок проведення внутрішніх аудитів системи забезпечення якості» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-aydut.pdf>. Оновлення ОП у частині змісту ОК відбувається щороку за результатами опитування студентів, яке проводиться після завершення курсу

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Змістом спеціальних анкет передбачене опитування здобувачів (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/ОПИТУВАННЯ-СТЕЙКХОЛДЕРІВ.pdf>). Результати анкетування враховуються при оновленні методичного забезпечення компонентів освітньої програми. У складі Вченої ради факультету природничих наук частка студентів становить 10 % <https://fnp.pnu.edu.ua/вчена-рада-факультету-природничих-на/>. До складу ректорату входять голова профкому та сенатор студентського сенату. Рада з якості включає двох представників Студентського Сенату. Через участь у даних підрозділах студенти мають можливість приймати активну участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

До керівництва виробничою практикою залучаються роботодавці.(на місцях її проведення). У січні 2021 створено Раду стейкхолдерів, яка діятиме відповідно до Положення (<https://fnp.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/22/2021/01/Положення-про-Раду-стейкхолдерів-1-1.pdf>). До складу Ради стейкхолдерів галузі

знань 10 Природничі науки від ОП Науки про Землю ввійшли від роботодавців – Ковтун М.І. – директор ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича» та від випускників – Андрейчук Ольга.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Зв'язок із випускниками спеціальності 103 Науки про Землю, особливо інформація про успішних випускників регулярно обнародується на відповідних сайтах (<https://kgip.pnu.edu.ua/випускники/>), для чого створена спеціальна база даних.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Регулярно проводиться внутрішній аудит ОП (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2020/12/polozenna-pro-aydut.pdf>). Поточний аудит суттєвих недоліків діючої ОП не виявив. Що ж до незначних недоліків, то вони були усунуті завдяки результатам аудиту.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Після отримання висновку про умовну акредитацію у 2020 році ЗВО здійснило низку заходів для усунення вказаних недоліків, зокрема: -враховано досвід ЗВО України по створенню програм із спеціальності «Науки про Землю»; - особливості ОП відображено у програмних результатах навчання; -узгоджено мету та цілі програми із предметною областю спеціальності; -доповнено програму матрицями відповідності освітніх компонентів і програмних результатів навчання; -уточнено перелік освітніх компонентів і їх розподіл між обов'язковою і вибірковою частиною програми у відповідності до предметної області спеціальності; -визначено програмні результати навчання, які є підставою для присвоєння професійних кваліфікацій; -поширено наукову активність викладачів в предметній області спеціальності «Науки про Землю» і участь студентів у наукових конференціях за спеціальністю.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В ЗВО забезпечується адекватне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності. ОП загалом, та освітні компоненти зокрема постійно оновлюються. [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>]. ОП погоджена із стейкхолдерами, контакти з ними «закріплюються» відповідними протоколами засідань кафедри. ЗВО забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу. Існують дієві процедури внутрішньої системи якості (<https://cqa.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/149/2020/10/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-496.pdf>). Також розроблений Кодекс честі (<https://ppop.pnu.edu.ua/%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%87%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%96/>).

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Пакет документів, що підтверджує права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу у наявності на сайті університету у повному обсязі.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

При аналізі участі стейкхолдерів у навчальному процесі було виявлене протиріччя; висловлене в [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>]: - у пункті 9.2. «Водночас на сайті кафедри інформації щодо отримання зауважень та пропозиції від заінтересованих сторін (стейкхолдерів) не спостерігається.» - у пункті 9.3. «Наявність вичерпної та зрозумілої інформації про ОП «Науки про Землю» є також на сторінці кафедри». Зважаючи на це протиріччя нами була додатково за допомогою інформаційних ресурсів сайту ЗВО перевірена участь стейкхолдерів як у навчальному процесі, так і в розробці ОП. Так, у [<https://office.naqa.gov.ua/v1/form/2180?index=1>] зазначається, що «Роботодавець, директор ОКП «Дністровський регіональний ландшафтний парк імені Сергія Дідича» Ковтун М.І....безпосередньо залучений до освітнього процесу... під час інтерв'ювання наголосив, що він брав участь у розробленні дисципліни «Методика природничо-краєзнавчих досліджень». Проте, перевірка розкладу за

посиланням [<http://asu.pnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>] не засвідчила офіційну участь цього стейкхолдера у навчальному процесі. Більше того у списку силабусів як обов'язкових, так і вибіркового дисциплін (і 2017 і 2020 р.р.) такої дисципліни, як «Методика природничо-краєзнавчих досліджень» немає взагалі [<https://kgip.pnu.edu.ua/%d1%81%do%b8%do%bb%do%bo%do%b1%d1%83%d1%81%do%b8-103-%do%bd%do%bo%d1%83%do%ba%do%b8-%do%bf%d1%80%do%be-%do%b7%do%b5%do%bc%do%bb%d1%8e/>]. Немає цієї дисципліни також у переліку дисциплін [<https://kgip.pnu.edu.ua/%do%bd%do%bo%do%b2%d1%87%do%bo%do%bb%d1%8c%do%bd%d1%96-%do%b4%do%b8%d1%81%d1%86%do%b8%do%bf%do%bb%d1%96%do%bd%do%b8/>]. Встановити участь стейкхолдера у викладанні вказаної дисципліни встановити не вдалось і через знайомство з методичним забезпеченням для самостійної роботи [<https://kgip.pnu.edu.ua/%do%bd%do%bo%do%b2%d1%87%do%bo%do%bb%d1%8c%do%bd%do%be-%do%bc%do%b5%d1%82%do%be%do%b4%do%b8%d1%87%do%bd%d1%96-%do%bc%do%bo%d1%82%do%b5%d1%80%d1%96%do%bo%do%bb%do%b8/>].

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті ЗВО присутня інформація про ОП. Проте список дисциплін, віднесених до обов'язкових і вибіркового вимагає уточнення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації *недоліків*. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Включити роботодавців та здобувачів вищої освіти до числа розробників даної ОП. Вимагає уточнення редакція підкритерію 1.1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Розробникам ОП розглянути можливість поглиблення в майбутніх версіях ОП спеціалізації з метеорології. Через нечітке позиціонування ОП з можливою спеціалізацією на метеорології вимагає уточнення редакція підкритерію 2.3.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Активізувати роботу щодо популяризації студентських обмінів між ЗВО України через укладення двосторонніх договорів а також активізувати популяризацію неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Науково-педагогічним працівникам, що викладають на ОП посилити публікаційну активність з наукових проблем, що забезпечують науковий зміст відповідних навчальних дисциплін. Адаптувати зміст РПНД «Іноземна мова» до специфіки наук про Землю.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Активізувати та зробити регулярними в ЗВО просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності (семінари, тренінги, наради, круглі столи тощо) саме для здобувачів вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

Залучати до викладання на ОП фахівців-практиків на постійній основі для проведення аудиторних занять, з відповідним документальним оформленням їхньої участі у освітньому процесі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Потребує розробки офіційний алгоритм моніторингу працевлаштування випускників за ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На електронній сторінці кафедри вимагає уточнення список дисциплін, віднесених до обов'язкових і вибіркових.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Експертний висновок 2021.pdf</i>	oOip0/8VLYbnGmFRBI8yGE5diptdfxherl3+/JxObn4 =

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БЛОУС ОКСАНА ІВАНІВНА